Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Directie Europese en Internationale Zaken

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk
DEIZ / 109080988

Uw kenmerk
22112-02

Datum 19 november 2026
Betreft Vragen en antwoorden SO formele Raad Algemene Zaken - Cohesie 23 november 2026

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de vaste commissie voor Europese Zaken over de formele Raad Algemene Zaken – Cohesie die op 23 november zal plaatsvinden in Brussel.

Heleen Herbert
Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directie Europese en Internationale Zaken

Ons kenmerk
DEIZ / 109080988

22112-02 **Raad Algemene Zaken (Cohesie) d.d. 23 november 2026**

Nr. **VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG**

Vastgesteld d.d. 16 november 2026

Binnen de vaste commissie voor Europese Zaken heeft een aantal fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de minister van Economische Zaken en Klimaat d.d. 9 november 2026 inzake de geannoteerde agenda Raad Algemene Zaken - Cohesie 23 november 2026 (Zaaknummer 2026Z24503).

Bij brief van ... heeft de minister deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

II Reactie van de minister van Economische Zaken en Klimaat

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

1
De leden van de D66-fractie zijn verheugd met het kabinetsstandpunt dat de voorgestelde vereenvoudiging met de Nationale en Regionale Partnerschapsplannen (NRPP) ook daadwerkelijk moet leiden tot vereenvoudiging voor eindgebruikers. Deelt de minister dat het daarvoor van belang is dat horizontale voorwaarden worden voorgeschreven in horizontale wetgeving als de Prestatieverordening en de NRPP?

Antwoord
Ja. De consolidatie van het aantal fondsen onder het MFK en het gebruik van uniforme, horizontale wetgeving zijn belangrijke voorwaarden voor de modernisering van het MFK en vereenvoudiging voor eindgebruikers.

Het kabinet is van mening dat het voorstel voor een uniform, MFK-breed Prestatiekader en de oprichting van de NRPPs, bijdragen aan een effectiever, transparanter en flexibeler MFK. Ook het harmoniseren van horizontale bepalingen voor klimaat en milieu, DNSH en gendergelijkheid in het Prestatiekader dragen bij aan een vereenvoudigde implementatie bij eindgebruikers.

2
Deelt de minister dat het *Do No Significant Harm*-principe belangrijk is om mensen hun leefomgeving veilig te houden en er geen sectorale uitzonderingen op moeten komen?

Antwoord
Ja. Het DNSH-principe is van belang voor de Europese duurzaamheidsdoelstellingen, zoals op het gebied van klimaat, milieu en biodiversiteit. Het kabinet wil waken voor een verwatering van het DNSH-principe, omdat dit kan leiden tot een dubbelzinnige interpretatie van het principe. Dit kan weer leiden tot onduidelijkheid bij de partijen die DNSH moeten integreren in hun beleid, zoals uitvoeringsorganisaties en medeoverheden, wat risico's op een ongelijk speelveld tussen lidstaten met zich meebrengt.

3
Deelt de minister dat het voor de vereenvoudiging van belang is dat ook het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) onderdeel blijft van de NRPP-verordening?

Antwoord
Het kabinet is voorstander van de voorgestelde modernere structuur van het Meerjarig Financieel Kader en de integratie van verschillende fondsen in de Nationale en Regionale Partnerschapsplannen (NRPP), zoals ook met uw kamer gedeeld in het BNC-fiche en de brief update kabinetsinzet[1]. Dit biedt kansen voor synergiën tussen interventies die zo tegelijkertijd kunnen bijdragen aan meerdere beleidsdoelen. Vereenvoudiging voor eindgebruikers blijft tevens een belangrijke inzet voor het kabinet bij zowel de verdere onderhandelingen over de verordeningen als de invulling van het GLB in het NRPP.

[1] Kamerstuk 22 112, nr. 4144, Kamerstuk 21 112, nr. 4357.

4
De leden van de D66-fractie hechten waarde aan de kracht van projecten die door en voor de samenleving worden opgezet. Deelt de minister dat de nieuwe architectuur ruimte dient te blijven geven aan projecten van onderop, zoals met *LEADER*?

Antwoord
Het kabinet erkent de kracht van projecten die door de samenleving worden opgezet en staat positief tegenover de insteek van de Europese Commissie om instrumenten gericht op territoriale en lokale samenwerkingsinitiatieven, inclusief LEADER strategieën, te steunen en op te nemen in de Nationale en Regionale Partnerschapsplannen (NRPP). De architectuur van het NRPP dient hier dan ook ruimte toe te bieden, zoals vooralsnog ook voorzien binnen de onderhandelingen over het GLB en het NRPP.

5
De leden van de D66-fractie zijn het kabinet erkentelijk voor het onderzoek dat het kabinet heeft uitgevoerd naar een verandering van de Landen en Gebieden Overzee (LGO)-status voor de Caribische eilanden, naar aanleiding van de motie van de leden White en Paternotte (Kamerstuk 36560-IV, nr. 11). De staatssecretaris voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft aangegeven naar aanleiding daarvan gesprekken te voeren met de Caribische eilanden (Kamerstuk 36800-IV, nr. 68). Deze leden zijn benieuwd naar de uitkomst van de gesprekken en vragen of zij de kabinetsreactie op het rapport over de Europese Unie (EU)-statuskeuze nog dit kwartaal kunnen verwachten. Neemt de minister de uitkomst van de gesprekken mee in de bespreking van de strategie voor de ultraperifere gebieden? Zal het kabinet zich in deze bespreking ook blijven inzetten voor het verbeteren van de toegang voor LGO's tot EU-financiering?

Antwoord
Het kabinet kan niet vooruitlopen op de kabinetsreactie op het onderzoek van de Universiteit van Curaçao. Wel zal ik mij, waar mogelijk, tijdens de bespreking van de strategie voor de ultraperifere gebieden (UPG's) inzetten voor het verbeteren van de toegang voor de LGO's tot EU-financiering. Onder meer door het belang van samenwerkingen en synergieën tussen de LGO's en UPG's te benadrukken.

6
De leden van de D66-fractie zijn verheugd dat het kabinet de waarde van het partnerschapsprincipe onderschrijft en voornemens is medeoverheden en relevante partners te betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het cohesiebeleid. Hoe betrekt de minister de EU-regio's als relevante partner bij *Interreg*?

Antwoord
Het kabinet hecht grote waarde aan het partnerschapsprincipe, ook bij de Interreg-programma's. In verschillende grensregio's zijn de Euregio's belangrijke partners voor de grensoverschrijdende Interreg-programma's, en worden zij ook op passende wijze betrokken bij het opstellen en de uitvoering van deze programma's. Hun kennis van de regio draagt bij aan de kwaliteit en uitvoerbaarheid van de Interreg-programma's.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
7
De leden van de VVD-fractie lezen dat de Europese Rekenkamer waarschuwt voor de mogelijkheid dat de NRPP's niet leiden tot een administratieve lastenvermindering, maar tot een verplaatsing naar de lidstaten, regio's en eindgebruikers. Deze leden vinden het cruciaal dat de vereenvoudiging aantoonbaar is. Bestaat er een nulmeting van de administratieve lasten voor eindgebruikers van het huidige cohesiebeleid, die bijvoorbeeld aangeeft hoeveel tijd of geld een gebruiker gemiddeld kwijt is per aanvraag? Zo nee, kan de minister toezeggen dat Nederland zich zal inzetten voor het uitvoeren van een dergelijke meting, vóór de start van het nieuwe cohesiebeleid? Zal de minister zich binnen de Raad inzetten voor een vergelijkbare meting op EU-niveau?

Antwoord
De verschillende fondsen zijn in verschillende lidstaten anders ingericht waardoor het uitvoeren van een dergelijke nulmeting ingewikkeld is. Wel doen de Europese Commissie, de Europese Rekenkamer en de Algemene Rekenkamer met enige regelmaat onderzoek naar de administratieve lasten voor begunstigden. Het kabinet vindt het belangrijk dat deze lasten beperkt blijven. Het kabinet zal bij de nationale invulling van het nieuwe cohesiebeleid scherp oog houden voor de omvang van deze lasten. Dit onderwerp speelt ook in de verdere onderhandelingen met de Europese Commissie en het Europees Parlement over de nieuwe fondsen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie
8
De leden van de CDA-fractie lezen dat de Europese Commissie voorstelt om veertien bestaande fondsen onder te brengen in één overkoepelend kader van NRPP's. Daarmee moet het aantal afzonderlijke programma's afnemen van bijna 540 naar 27 nationale plannen. Deze leden benadrukken het belang van het minderen van het aanbod en de vereenvoudiging van deze fondsen. Zij vragen het kabinet in hoeverre de nieuwe structuur in de praktijk óók leidt tot minder administratieve lasten bij het aanvragen van middelen uit fondsen en bij de bijbehorende rapportage en evaluatie. Welke concrete vereenvoudigingen wil het kabinet tijdens de onderhandelingen bereiken?

Antwoord
De consolidatie van het aantal fondsen onder het MFK is een belangrijke voorwaarde voor de modernisering van het MFK en vereenvoudiging voor eindgebruikers. Het kabinet is dan ook voorstander van het NRPP. Tijdens de onderhandelingen heeft Nederland zich ingezet voor vereenvoudiging van administratieve lasten, onder meer op het gebied van auditwerkzaamheden en rapportageverplichtingen, zonder dat er afbreuk wordt gedaan aan gedegen financieel beheer. Dit zal het kabinet ook blijven doen tijdens de resterende onderhandelingen.

9
De leden van de CDA-fractie vinden dat fraude en misbruik van Europese middelen moeten worden voorkomen. De controle- en verantwoordingsregels moeten echter wel in verhouding staan tot de risico's en de omvang van projecten. Hoe denkt het kabinet te kunnen voorkomen dat de voorwaarden van verantwoordingsregels tot excessieve administratieve lasten voor aanvragers zullen leiden? Is het kabinet bereid hier in de onderhandelingen kritisch naar te kijken en waar mogelijk onnodige administratieve lasten te verminderen?

Antwoord
Ja. Het kabinet vindt het belangrijk dat de administratieve lasten voor begunstigden van Europese fondsen beperkt blijven. Dit onderwerp speelt ook in de verdere onderhandelingen met de Europese Commissie en het Europees Parlement over de nieuwe fondsen. In de huidige programmaperiode zijn al diverse maatregelen genomen om de lasten te beperken, zoals het gebruik van vereenvoudigde kostenopties.

10
De leden van de CDA-fractie constateren dat ook welvarende lidstaten belang hebben bij toegang tot Europese cohesiemiddelen. Hoe weegt het kabinet deze belangen?

Antwoord
Het kabinet is van mening dat het Cohesiebeleid zich zo veel mogelijk moet blijven richten op de meest achterblijvende regio's in de EU, maar in principe ook beschikbaar moet kunnen blijven voor alle regio's. Voor de Nederlandse regio's zijn de cohesiemiddelen van belang voor de versterking van innovatieve ecosystemen, duurzaamheid en een goed geschoolde beroepsbevolking.

11
Welke concrete mogelijkheden ziet het kabinet onder het nieuwe meerjarig financieel kader (MFK) voor een Europese bijdrage aan Nederlandse infrastructuurprojecten, zoals grensoverschrijdende verbindingen en energie-infrastructuur?

Antwoord
Het kabinet ziet onder het nieuwe MFK meerdere kansen voor een Europese bijdrage aan infrastructuurprojecten. De Connecting Europe Facility (CEF) is bedoeld voor investeringen in trans-Europese netwerken voor mobiliteit en energie, met bijzondere aandacht voor grensoverschrijdende projecten.

12
Hoe beoordeelt het kabinet de voorgestelde minimale nationale cofinanciering van 60% voor meer ontwikkelde regio's?

Antwoord
Het kabinet acht een minimale nationale cofinanciering van 60% voor meer ontwikkelde regio's acceptabel. Nationale cofinanciering vergroot de betrokkenheid en inzet van zowel publieke als private (co)financiers. Dit kan bijdragen aan een betere sturing op en

kwaliteit van projecten, en vergroot het totale investeringsvolume per Europese euro. Dit percentage sluit bovendien aan bij de huidige programmaperiode.